

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem ve věci

žalobkyně: D. R., narozena X,
bytem X,
zastoupena advokátem Mgr. Jiřím Filípkem,
sídlem Čsl. armády 2112, 434 01 Most,

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 3. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 13. 3. 2023, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 3 900 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 13. 3. 2023, č. j. X, jímž byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 12. 2022, č. j. X, jímž žalovaná zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 29. 11. 2022 nebyla žalobkyně invalidní,

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

jelikož z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 15 %.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně namítala, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu a bez přihlédnutí k § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Podle žalobkyně žalovaná nesprávně posoudila její zdravotní stav, neboť došla k závěru, že žalobkyně není invalidní. K uvedené námitce žalobkyně navrhla, aby její zdravotní stav byl přezkoumán nezávislým znalcem, který bude ustanoven soudem. Podotkla, že příčinou jejího dlouhodobého nepříznivého zdravotního stavu je kompletní náhrada dutiny břišní kompozitní sítkou o rozměrech 30x25 cm, k čemuž došlo při operaci dne 16. 11. 2021. Jelikož u žalobkyně došlo k deformaci svalů po několikanásobné retrakci dutiny břišní, byla kompozitní síťka žalobkyni našita na žeberní oblouk a přichycena po stranách a níže na zbylou svalovinu. Dodala, že absence svalů jí zcela znemožňuje pohyb a zátěž. Žalobkyně se nemůže ohýbat, přetáčet, dlouhodobě sedět, natahovat se, má problémy vstát z polohy vleže, držet se městské hromadné dopravě, nosit nákup a není schopna vykonávat běžné domácí práce. Nemůže nosit podprsenku, jelikož žebra na pohmat bolí. Kýčání a smrkání jí způsobuje bolesti, stejně jako každý pohyb využívající břišní svaly, neboť síťka působí jako pevná deska a je překážkou v pohybu.

Vyjádření k žalobě

3. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě popsala legislativu, která se aplikuje při rozhodování správních orgánů v řízeních o invalidním důchodu. Žalovaná podotkla, že z vypracovaného posudku ze dne 20. 2. 2023 vyplývá, že žalobkyně není invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 15 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo zdravotní postižení uvedené v kapitole XI, oddíl D, položka 2a přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. S ohledem na námitky žalobkyně navrhla žalovaná vypracování posudku Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, který stanoví pokles pracovní schopnosti žalobkyně. Za dosud zjištěného skutkového stavu žalovaná navrhla žalobu zamítnout jako nedůvodnou.

Ústní jednání

4. Při ústním jednání konaném dne 29. 11. 2023 právní zástupce žalobkyně trval na podané žalobě a zdůraznil, že žalovaná řádně neposoudila zdravotní stav žalobkyně.
5. Pověřená pracovnice žalované odkázala na písemné vyjádření k žalobě a po provedení dokazování čtením posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem ze dne 4. 10. 2023 uvedla, že rozhodnutí ve věci ponechává na úvaze soudu.
6. Soud ve věci provedl dokazování posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem ze dne 4. 10. 2023.

Posouzení věci soudem

7. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.

8. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a provedeném ústním jednání dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že žalovaná vydala prvostupňové rozhodnutí ze dne 15. 12. 2022 na základě posudku posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Most MUDr. R. K. ze dne 29. 11. 2022, který posoudil zdravotní stav žalobkyně a dospěl k závěru, že se jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dle § 26 zákona o důchodovém pojištění, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo zdravotní postižení uvedené v příloze k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), a to v kapitole XI, oddíl D, položce 2a. Míra poklesu pracovní schopnosti činila 15 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se dle § 3 a § 4 vyhlášky o posuzování invalidity neměnila.
10. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně námitky, které žalovaná zamítla napadeným rozhodnutím. Žalovaná si v řízení o námitkách vyžádala nový posudek o invaliditě žalobkyně ze dne 20. 2. 2023, který vypracoval posudkový lékař Lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Brno (dále jen „LPS“) MUDr. M. V. Posudkový lékař LPS opětovně posoudil zdravotní stav žalobkyně a dospěl ke shodnému závěru jako posudkový lékař v prvním stupni, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo zdravotní postižení uvedené v kapitole XI, oddíl D, položce 2a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti činila 15 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se dle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity neměnila. Podle posudkového lékaře LPS je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu následek vyšetření žlučových cest s komplikacemi, přičemž konečným stavem je následek po operaci kýly.
11. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. V souladu s odstavcem 2 citovaného ustanovení, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně a nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
12. Dle § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. V souladu s odstavcem 4 citovaného ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

13. V odstavci 5 citovaného ustanovení je dále stanoveno, že za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí. V souladu s odstavcem 6 citovaného ustanovení se za stabilizovaný zdravotní stav považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Dle odstavce 7 je pojištěnec adaptován na své zdravotní postižení, jestliže nabyl, popřípadě znovu nabyl schopností a dovedností, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti.
14. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se vždy určuje v celých číslech s tím, že procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení jsou uvedeny v příloze k vyhlášce o posuzování invalidity, kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.
15. V projednávané věci tedy bylo žalobou napadeným rozhodnutím rozhodnuto o zamítnutí žádosti žalobkyně o invalidní důchod s odůvodněním, že z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jí poklesla její pracovní schopnost pouze o 15 %, zatímco pro vznik invalidity je nutný pokles nejméně o 35 %.
16. Jedním z předpokladů pro vznik a trvání nároku na invalidní důchod je tedy existence invalidity pojištěnce ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, jak vyplývá z § 38 téhož zákona. Bylo proto třeba zjistit, zda žalobkyně splňovala ke dni vydání napadeného rozhodnutí podmínky, tj. zda u ní nastal pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %. V této souvislosti soud poznamenává, že v daném případě nebylo mezi účastníky řízení žádného sporu o tom, že by žalobkyně nezískala potřebnou dobu pojištění, což je druhý předpoklad pro vznik a trvání nároku na invalidní důchod, jak vyplývá z § 38 zákona o důchodovém pojištění, a proto soud již bez dalšího vycházel ze skutečnosti, že žalobkyně získala potřebnou dobu pojištění.
17. Již výše bylo zmíněno, že napadené rozhodnutí bylo odůvodněno závěrem posudkového lékaře LPS, který učinil závěr o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně a datu, kdy došlo k této skutečnosti. Soud se s tímto závěrem nespokojil, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity určitého stupně především závisí, vyžádal si proto v

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

rámci předmětného soudního řízení v intencích § 52 odst. 1 v návaznosti na § 77 s. ř. s. odborný posudek od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „komise“), která je v těchto věcech dle § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, povolána k posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Posudková komise nově posoudila celkový stav žalobkyně, dále také posoudila pokles její pracovní schopnosti a také trvání její případné invalidity včetně stanovení stupně invalidity.

18. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované posudkovou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 4. 10. 2023. Žalobkyně byla jednání komise přítomna a přímo při jednání komise byla vyšetřena odborným lékařem z oboru interního lékařství. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů (odborné nálezy – MUDr. D. T. ze dne 16. 11. 2021, MUDr. R. ze dne 22. 11. 2021, MUDr. R. ze dne 11. 5. 2022, MUDr. Samek ze dne 19. 7. 2022), spisové dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení Most, spisové dokumentace námitkového řízení a vlastního přešetření žalobkyně odborným lékařem při jednání komise, pak komise dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalobkyně byla invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, a to v prvním stupni.
19. Komise konstatovala, že u žalobkyně se jednalo k datu vydání napadeného rozhodnutí o dlouhodobě nepřítomný zdravotní stav, jehož dominující příčinou je stav po perforaci duodena při ERCP pro choledocholitíazu s následnými zánětlivými komplikacemi a pankreatitidou při abscesující cholangitidě se septickým šokem v dubnu roku 2020, s opakovanými revizemi dutiny břišní, s komplikacemi a rozsáhlou břišní kýlou, při pozánětlivé ztrátě svalů břišní stěny. Poslední operaci žalobkyně podstoupila v listopadu roku 2021, kdy byla provedena náhrada břišní stěny kompozitní sítkou velikosti 30 cm x 25 cm, což mělo za následek trvalé omezení fyzických aktivit.
20. Komise pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti u žalobkyně posoudila dle kapitoly XI – postižení trávicí soustavy, oddíl E – postižení pankreatu, žlučníku a žlučových cest, položka 2c – stavy po opakovaných výkonech na papile, žlučových cestách, s komplikacemi, stavy se závažnými funkčními poruchami, s poruchami výživy, značným snížením celkové výkonnosti při obvyklém zatížení, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti ve výši 40-50 %, přičemž komise u žalobkyně stanovila dolní hranici rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti, tedy 40 %. Komise rovněž konstatovala, že k použití horní hranice s možností dalšího navýšení pro další komorbidity dle § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky o posuzování invalidity neshledala objektivní důvod.
21. Komise ke svému hodnocení dodala, že se z funkčního hlediska nemohla ztotožnit s posudkovými závěry obou posudkových lékařů hodnotících pokles pracovní schopnosti žalobkyně ve správním řízení, neboť posudkoví lékaři z funkčního hlediska nevýstižně zařadili celou zdravotní problematiku žalobkyně do kapitoly XI, oddíl D, položka 2a přílohy vyhlášky o posuzování invalidity.

22. Žalobkyně byla podle komise schopna vykonávat lehké technickoadministrativní práce – práce bez přenášení břemen a bez nutnosti využívání polohy v předklonu, a to ve zkráceném pracovním úvazku. Komise sdělila, že žalobkyně má od úřadu práce přislíbenou technickoadministrativní práci v chráněných dílnách na čtyři hodiny denně, což je práce z funkčního hlediska pro žalobkyni vyhovující.
23. Po zhodnocení výše předestřených důkazů, které byly provedeny při soudním jednání, soud konstatuje, že posudková komise jednala v řádném složení, že posudek ze dne 4. 10. 2023, jenž soud hodnotí jako stěžejní důkaz v tomto přezkumném soudním řízení, byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Žalobkyně byla přítomna při jednání komise a byla přešetřena odborným lékařem z oboru interního lékařství.
24. Lékaři posudkové komise dospěli k odlišné kvalifikaci postižení žalobkyně než posudkoví lékaři v předchozích posudcích. Posudková komise zařadila z funkčního hlediska dominantní onemocnění žalobkyně do kapitoly XI, oddíl E, položka 2c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, zatímco posudkoví lékaři ve správním řízení dominantní onemocnění žalobkyně zařadili do kapitoly XI, oddíl D, položka 2a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Zdůvodnění odlišného závěru posudkové komise uvedl soud výše. Výsledným posouzením tedy bylo zjištěno, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně dosahuje 40 %. Žalobkyně tedy splnila podmínku invalidity prvního stupně dle zákona o důchodovém pojištění, neboť dosáhla minimální potřebné míry poklesu pracovní schopnosti o 35 %.
25. Dále soud uvádí, že se ztotožnil s posudkovým závěrem komise, který ostatně nebyl žádným z účastníků řízení nikterak zpochybňován, poté co s ním byli seznámeni. Proto s ohledem na vše, co bylo uvedeno shora, dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná, neboť žalovaná při svém rozhodování vycházela z posudku posudkového lékaře LPS, který neodpovídal úplně zjištěnému skutkovému stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
26. Soud podle § 52 odst. 1 s. ř. s. neprovedl důkaz lékařskou zprávou MUDr. D. T. ze dne 16. 11. 2021 (tisk 9. 12. 2022), neboť tuto zprávu při vypracování posudku vzala v úvahu posudková komise. Soud nepřistoupil ke znaleckému zkoumání zdravotního stavu žalobkyně, které navrhovala, neboť posudek posudkové komise vyhodnotil jako dostačující důkaz o zdravotním stavu žalobkyně v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
27. Soud proto napadené rozhodnutí pro vadu řízení dle § 76 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. přitom platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby znovu o nároku žalobkyně rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí byla invalidní, a to v prvním stupni invalidity.
28. Jelikož žalobkyně měla ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 3 900 Kč. Tato částka se skládá z částky 3 000 Kč za tři úkony právní služby právního zástupce žalobkyně po 1 000 Kč podle § 7 bod 3 a § 9 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) – převzetí a příprava zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) AT), podání žaloby (§ 11 odst. 1 písm. d) AT) a účast na jednání před soudem (§ 11 odst. 1 písm. g) AT) a z částky Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

900 Kč za tři s tím související režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 4 AT. Neboť právní zástupce žalobkyně nedoložil v soudem stanovené lhůtě vyčíslení nákladů řízení, vycházel soud při jejich vyčíslení z obsahu soudního spisu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 29. listopadu 2023

Mgr. Václav Trajer, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..